

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์
- สำเนาหนังสือราชการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ
- สำเนาหนังสือราชการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้รับความอนุเคราะห์
ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตามรายชื่อ
ต่อไปนี้

1. นายชีวะบูรณ์ วิริยะพงษ์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระยอง เขต 1

2. นางยุวดี ดิษยพงษ์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระยอง เขต 1

3. นางจงวัฒนา เสริมฐจันทร์

ครูชำนาญการพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรม โรงเรียนวัดสุวรรณรังสรรค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระยอง เขต 1

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๖๒๑.๓/ว๗๗๕

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

๒๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย

เรียน นายชีวะบุญ วัชรพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางพัชรีย์ เอ็นดูราษฎร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
ระดับสูง เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต ๑”
โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย เป็นประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอน
การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อาพันธ์ชนิต เจนจิต

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร.๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖ หรือ ๐-๓๘๐๑-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๖๒๑.๓/วศ๗๕

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

๒๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
เรียน นางยุวดี คิชยพงษ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางพัชรี เอ็นคูรายณ์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
ระดับสูง เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต ๑”
โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย เป็นประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอน
การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือวิจัยของนิสิตในครั้งนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อาพันธ์ชนิต เจนจิต

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร.๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖ หรือ ๐-๓๘๐๑-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๖๒๑.๓/ว๗๗๕

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

๒๐ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
เรียน นางจงวัฒนา เศรษฐจันทร์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางพัชร เอ็นดูราษฎร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
ระดับสูง เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต ๑”
โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย เป็นประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอน
การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อาพันธ์ชนิต เจนจิต

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร.๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖ หรือ ๐-๓๘๐๑-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๖๒๑.๓/๖๐๖๓

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

๔ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการทำ
วิจัย เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยโป่ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางพัชรี เอ็นดูราษฎร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
ระดับสูง เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต ๑”
โดยอยู่ในความควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย เป็นประธานกรรมการ
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเก็บข้อมูล
เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อาพันธ์ชนิต เจนจิต

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร.๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖ หรือ ๐-๓๘๐๑-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๖๒๑.๓/๖๐๖๔

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี

๔ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยโป่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย ๑ ชุด

ด้วยนางพัชรีย์ เอ็นดูราษฎร์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
ระดับสูง เรื่อง “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต ๑”
โดยอยู่ในความควบคุมของ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย เป็นประธานกรรมการ
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการเก็บ
ข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน และขอขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อาพันธ์ชนิต เจนจิต

(ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต)

หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร.๐-๓๘๓๕-๓๔๘๖ หรือ ๐-๓๘๐๑-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ภาคผนวก ข

- ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเปิดประตูสู่ระยอง โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ตารางสรุปการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์

ตารางที่ 6 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเปิดประตูสู่ระยอง โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			รวมค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	1	2	3		
1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม					
1.1 การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ ขวนให้เปิดอ่าน	5	4	4	4.33	ดี
1.2 การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา	4	4	4	4.00	ดี
1.3 ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ	4	4	4	4.00	ดี
1.4 ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน	5	5	4	4.67	ดีมาก
1.5 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5	5	5	5.00	ดีมาก
1.6 การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องตามหลักภาษาไทย	5	5	5	5.00	ดีมาก
2. ด้านเนื้อหา					
2.1 เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเมืองระยอง	4	4	4	4.00	ดี
2.2 การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีความเหมาะสม	4	4	4	4.00	ดี
2.3 หัวข้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	4	4	4	4.00	ดี
2.4 ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3	4	4	3.67	ดี
2.5 การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย ขวนติดตาม	5	4	4	4.33	ดี
2.6 เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ให้แก่ผู้เรียน	5	5	5	5.00	ดีมาก
3. ด้านการใช้ภาษา					
3.1 การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	ดีมาก
3.2 การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	5	5	5	5.00	ดีมาก
3.3 ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5.00	ดีมาก
4. ด้านภาพประกอบ					
4.1 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4	4	3	3.67	ดี
4.2 ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	4	4	4	4.00	ดี
4.3 ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของเด็ก	5	4	4	4.33	ดี
4.4 ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	5	4	4	4.33	ดี
4.5 ปริมาณของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	3	4	4	3.67	ดี

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			รวมค่า	ระดับ
	1	2	3	เฉลี่ย	คุณภาพ
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับจังหวัดระยอง	5	5	5	5.00	ดีมาก
5.2 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	5	5	5	5.00	ดีมาก
5.3 ทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน	5	5	5	5.00	ดีมาก
5.4 ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน	5	5	5	5.00	ดีมาก
5.5 ใช้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	5	5	5	5.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.42	4.38	4.36	4.38	ดี

ตารางที่ 7 แสดงการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้กับ
จุดประสงค์

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	การสรุปผล
	1	2	3			
1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	0	-1	-1	-2	-0.66	ปรับปรุง
4.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	+1	-1	+1	1	.33	ปรับปรุง
7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8.	-1	+1	+1	1	.33	ปรับปรุง
9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10.	0	0	1	1	.33	ปรับปรุง
11.	0	-1	0	-1	-0.33	ปรับปรุง
12.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
13.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14.	0	0	-1	-1	-0.33	ปรับปรุง
15.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
16.	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
17.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
20.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
21.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
24.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25.	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า <i>IOC</i>	การสรุปผล
	1	2	3			
26.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27.	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
28.	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
29.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
32.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
34.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
36.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
37.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
41.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
42.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
43.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
44.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
45.	+1	0	-1	0	0	ปรับปรุง
46.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
47.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
48.	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
49.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า <i>IOC</i>	การสรุปผล
	1	2	3			
50.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
51.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
52.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
53.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
54.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
55.	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
56.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
57.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
58.	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
59.	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
60.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง

ตารางที่ 8 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง

เนื้อหา	ข้อที่	จำนวนผู้ที่ตอบถูก	จำนวนผู้ที่ตอบถูก	p	r	ข้อที่เลือก
		ในกลุ่มสูง ($n = 25$)	ในกลุ่มต่ำ ($n = 25$)			
เรื่องที่ 1	1	19	10	.58	.36	✓
	2	21	15	.72	.24	✓
	3	8	4	.24	.16	
	4	20	19	.78	.04	
	5	18	17	.70	.04	
	6	10	4	.28	.24	
	7	20	11	.62	.36	✓
	8	11	4	.30	.28	✓
	9	13	8	.42	.20	✓
	10	10	4	.28	.24	
	11	14	8	.44	.24	
	12	19	10	.58	.36	✓
	13	17	13	.60	.16	
	14	11	6	.34	.20	
	15	18	12	.60	.24	✓
เรื่องที่ 2	16	20	10	.60	.40	✓
	17	25	20	.90	.20	✓
	18	18	13	.62	.20	
	19	13	8	.42	.20	✓
	20	15	17	.64	-.08	
	21	16	14	.60	.08	✓
	22	22	18	.80	.16	
เรื่องที่ 3	23	24	15	.78	.36	✓
	24	16	11	.54	.20	✓

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนผู้ที่ตอบถูก ในกลุ่มสูง	จำนวนผู้ที่ตอบถูก ในกลุ่มต่ำ	<i>p</i>	<i>r</i>	ข้อที่เลือก
	(<i>n</i> = 25)	(<i>n</i> = 25)			
25	18	17	.70	.04	
26	24	19	.86	.20	
27	23	15	.76	.32	
28	22	17	.78	.20	
29	17	11	.56	.24	✓
30	18	10	.56	.32	✓
31	20	11	.62	.36	
32	19	8	.54	.44	✓
33	18	7	.50	.44	
34	15	7	.44	.32	
เรื่องที่ 4 35	18	5	.46	.52	✓
36	17	9	.52	.32	✓
37	18	10	.56	.32	
38	19	10	.58	.36	✓
39	22	17	.78	.20	
40	15	7	.44	.32	✓
41	23	12	.70	.44	✓
42	14	8	.44	.24	✓
43	25	22	.94	.12	
44	18	15	.66	.12	✓
เรื่องที่ 5 45	10	5	.30	.20	
46	25	25	1	0	
47	23	15	.76	.32	✓
48	19	10	.58	.36	
49	2	8	.20	-.24	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนผู้ที่ตอบถูก	จำนวนผู้ที่ตอบถูก	<i>p</i>	<i>r</i>	ข้อที่เลือก
	ในกลุ่มสูง (<i>n</i> = 25)	ในกลุ่มต่ำ (<i>n</i> = 25)			
50	23	12	.70	.44	✓
51	18	13	.62	.20	
52	19	8	.54	.44	
53	23	12	.70	.44	✓
54	22	9	.62	.52	✓
เรื่องที่ 6	55	8	.54	.44	✓
56	16	8	.48	.32	✓
57	17	9	.52	.32	✓
58	14	6	.40	.32	
59	16	8	.48	.32	
60	19	10	.58	.36	

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงคะแนนสอบก่อนเรียน คะแนนปฏิบัติระหว่างเรียน
และคะแนนสอบหลังเรียน

ตารางที่ 9 แสดงผลการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “เปิดประตูสู่ระยอง”
รายบุคคล

ผู้เรียนคนที่	คะแนนการทดสอบ		
	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	(30 คะแนน)	(60 คะแนน)	(30 คะแนน)
1	19	53	30
2	14	51	25
3	12	43	22
รวม	45	147	77
เฉลี่ย	15	49	25.67
เฉลี่ยร้อยละ	50	81.67	85.57

ประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.67/85.57$

ตารางที่ 10 แสดงผลการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “เปิดประตูสู่ระยอง” กลุ่มเล็ก

ผู้เรียนคนที่	คะแนนการทดสอบ		
	ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
	(30 คะแนน)	(60 คะแนน)	(30 คะแนน)
1	11	48	24
2	19	47	26
3	20	46	30
4	16	44	25
5	18	45	27
6	13	51	26
7	12	50	25
8	15	53	24
9	20	39	23
10	15	54	30
11	11	52	27
12	11	52	25
13	20	52	27
14	21	49	30
15	16	48	26
รวม	238	730	395
เฉลี่ย	15.87	48.67	26.33
เฉลี่ยร้อยละ	52.90	81.12	87.77

ประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 81.12/87.77$

ตารางที่ 11 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ภาคสนาม

ผู้เรียน คนที่	คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียน						รวม
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 5	เรื่องที่ 6	
1	8	7	8	8	9	8	48
2	9	9	9	9	9	8	53
3	9	9	9	9	9	9	54
4	8	9	8	9	8	9	51
5	9	9	9	9	9	9	54
6	9	9	8	8	8	9	51
7	8	9	8	9	8	8	50
8	9	9	8	9	9	9	53
9	6	6	7	6	7	7	39
10	9	9	9	9	9	9	54
11	9	8	8	9	9	9	52
12	8	9	8	8	9	9	51
13	8	8	7	8	7	8	46
14	8	9	9	8	7	8	49
15	8	9	9	9	8	9	52
16	7	8	8	7	8	8	46
17	8	7	8	7	7	8	45
18	8	8	8	8	7	7	46
19	8	9	8	8	9	9	51
20	9	9	9	9	9	9	54
21	9	9	9	9	9	9	54
22	7	7	7	8	7	7	43
23	8	8	8	9	9	8	50
24	7	8	7	7	7	8	44
25	7	8	9	7	8	7	46

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้เรียน คนที่	คะแนนจากการทดสอบระหว่างเรียน						รวม
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3	เรื่องที่ 4	เรื่องที่ 5	เรื่องที่ 6	
26	7	8	7	8	9	7	46
27	8	9	7	9	8	8	49
28	8	9	8	9	8	8	50
29	8	9	7	8	7	8	47
30	9	9	8	9	7	9	51
31	7	8	7	7	7	8	44
32	7	8	8	7	7	9	46
33	7	8	7	7	8	7	44
34	9	7	8	9	8	8	49
35	8	9	8	8	8	8	49
36	7	8	7	7	7	7	43
37	7	7	8	7	7	8	44
38	7	7	8	7	7	7	43
39	8	9	9	8	9	9	52
40	9	9	8	8	9	9	52
41	8	9	8	8	9	9	51
42	9	8	8	8	9	9	51
43	9	9	9	9	9	9	54
44	7	7	7	8	8	8	45
45	8	9	9	9	9	8	52
46	7	8	7	8	7	7	44
47	8	9	8	7	8	9	49
48	9	9	8	9	8	9	52
49	8	7	8	9	9	8	49
50	8	7	8	9	8	9	49
รวม	400	415	400	408	405	413	2,441
เฉลี่ย	8.0	8.3	8.0	8.16	8.1	8.26	48.82
ร้อยละ	80	83	80	81.6	81	82.6	81.37
S	.81	.84	.70	.84	.84	.75	

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนทดสอบ
ก่อน – หลังเรียน

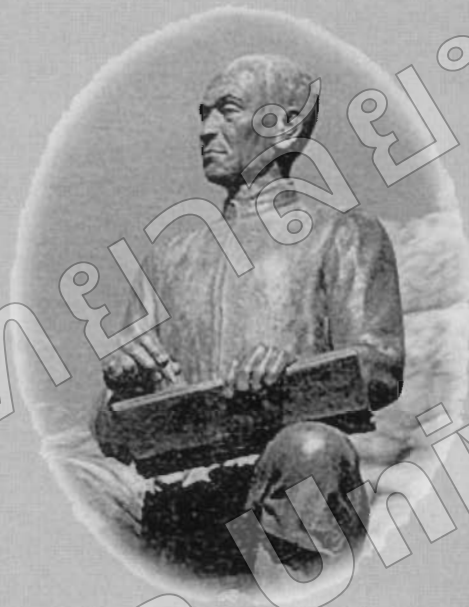
ผู้เรียน คนที่	คะแนนทดสอบ		ผู้เรียน คนที่	คะแนนทดสอบ	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	14	24	28	22	30
2	17	30	29	20	30
3	22	30	30	18	27
4	18	30	31	15	27
5	18	30	32	15	27
6	20	30	33	16	30
7	18	30	34	15	30
8	17	30	35	16	27
9	17	23	36	18	24
10	14	30	37	12	24
11	15	27	38	16	27
12	16	30	39	19	30
13	15	27	40	15	24
14	14	30	41	20	30
15	16	30	42	19	27
16	15	27	43	17	30
17	14	24	44	20	30
18	15	27	45	17	24
19	19	30	46	16	27
20	21	30	47	13	25
21	20	30	48	12	25
22	12	24	49	14	25
23	14	27	50	13	24
24	13	27	รวม	819	1,384
25	14	24	เฉลี่ย	16.38	27.68
26	15	29	ร้อยละ	54.6	92.27
27	18	30	S	2.62	2.46

ภาคผนวก จ

- ตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง
- ตัวอย่างข้อสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้น

เปิดประตูสู่ระยอง

เรื่องที่ 2

ระยองในอดีต

2553

พัชรี เอ็นดูราษฏร์

52920558

อ่าวไทย

โรงเรียนวัดห้วยโป่ง(จันทร์ราษฎร์บำรุง) สพป.ระยองเขต 1

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เปิดประตูสู่ระยอง สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนและผู้สนใจ ได้หาความรู้เกี่ยวกับจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สนใจ ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดระยอง วิถีชีวิต การเปลี่ยนแปลงและ ความเจริญก้าวหน้าในจังหวัดระยอง ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน เพื่อสร้างความตระหนัก ทำให้เกิดความรักความผูกพัน ความหวงแหนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอันจะนำไปสู่ความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พัฒนาท้องถิ่นของตนให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อไป

เนื้อหาสาระที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมฉบับนี้ได้มาจากการเรียบเรียงและค้นคว้ามาจากเอกสารต่างๆ ที่ปรากฏในบรรณานุกรม ผู้เรียบเรียงขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร

ผู้เรียบเรียงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนและผู้สนใจได้เป็นอย่างดี

สารบัญ

หน้า

เรื่องที่ 2 ระยองในอดีต

1

- การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

1

- ประวัติศาสตร์เมืองระยอง

3

- ชนพื้นเมือง

7

- การพัฒนาการทางประวัติศาสตร์

ของเมืองระยอง

12

- เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์

15

- ชวนคิด ถอดทำ

18

- บรรณานุกรม

เรื่องที่ 2 ระยองในอดีต

การศึกษาประวัติศาสตร์ ทำให้เรารู้ลักษณะเฉพาะการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของชุมชนนั้นๆ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ให้เข้าใจยิ่งขึ้นนั้น มีสิ่งที่สำคัญต้องทำความเข้าใจ คือการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ สิ่งเหล่านี้คือ องค์ประกอบของการเรียนประวัติศาสตร์ เพื่อให้การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นไปอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ

การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ทำให้เราเข้าใจความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน การศึกษาประวัติศาสตร์มนุษย์แบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ออกเป็น 2 สมัย คือ

1. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยนี้มนุษย์ยังไม่มีตัวอักษรใช้สำหรับบันทึกเรื่องราว การศึกษาค้นคว้าต้องอาศัยการตีความจากหลักฐานเครื่องมือเครื่องใช้ที่ค้นพบ ได้ ดังนี้

1.1 ยุคหินเก่า เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ขุดได้ส่วนใหญ่ มักทำด้วยหินมีลักษณะหยาบๆ

1.2 ยุคหินกลาง เครื่องมือ เครื่องใช้ที่พบยังคงเป็นหิน แต่มีความปราณีตมากขึ้น

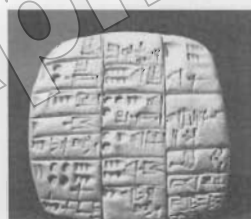
1.3 บุคหินใหม่ เครื่องมือเครื่องใช้ที่พบมีทั้งเครื่องมือหินและเครื่องปั้นดินเผา

1.4 บุคโลหะ เครื่องมือ เครื่องใช้ในยุคนี้นี้ทำด้วยโลหะที่สำคัญ คือ สำริด ซึ่งเป็นโลหะผสมระหว่างทองแดงกับดีบุก

2. สมัยประวัติศาสตร์ สมัยนี้มนุษย์เริ่มรู้จักใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.1 หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร หมายถึง หลักฐานที่เป็นตัวอักษรบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจปรากฏอยู่ตามผนังถ้ำ โบสถ์ ศาลาจารึก ใบลาน สมุดข่อย พงสาวดาร จดหมายเหตุ เป็นต้น

2.2 หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร หมายถึง หลักฐานที่ไม่ได้บันทึกเป็นตัวอักษร เช่น โครงกระดูก เครื่องมือ เครื่องใช้ จิตรกรรมฝาผนัง พระปรางค์ แท่งเสมาหิน เป็นต้น

ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักฐานที่ค้นพบในชุมชนของเราเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลใช้วิเคราะห์หาข้อเท็จจริง เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตได้อย่างถูกต้อง

ประวัติศาสตร์เมืองระยอง

จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบในแถบบริเวณที่เป็นจังหวัดระยองในปัจจุบันบ่งชี้ว่าเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์มานานหลายพันปีอย่างน้อยก็ตั้งแต่ยุคหินใหม่ ในช่วง 2,000 – 4,000 ปี ยุคสมัยซึ่งยังไม่มีชื่อชนชาติและนามภาษา

นักโบราณคดีบรรยายถึงสภาพของมนุษย์ยุคหินใหม่ว่า “จากการศึกษาพบว่าในช่วงเวลานี้คนเริ่มมีจำนวนมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องขยายพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยจากการสำรวจพบว่า เริ่มมีการอพยพจากภูเขาสูงสู่พื้นราบเริ่มมีการเพาะปลูกและรู้จักการทำภาชนะดินเผา เพื่อการเก็บสะสมอาหารได้เป็นอย่างดี มีประเพณีการฝังศพอย่างแพร่หลาย สิ่งของที่ฝังรวมไปกับศพแสดงให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องชีวิตหลังความตาย สภาพสังคมยังเป็นสังคมในระดับหมู่บ้าน” แต่น่าเสียดายที่การศึกษาค้นคว้าเรื่องชุมชนบุรพกาลมีข้อจำกัดทำให้ไม่อาจทราบถึงวิวัฒนาการของกลุ่มชนในยุคก่อนประวัติศาสตร์เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งกลายมาเป็นจังหวัดระยองในปัจจุบัน

เนื่องจากการค้นพบซากศิลาแลงและซากสถักรูปต่างๆ
ณ บริเวณบ้านดอน อำเภอเมืองระยอง และบ้านคลองยายล้ำ ตำบล
บ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จึงสันนิษฐานกันว่าความเป็นเมืองระยอง
น่าจะเกิดขึ้นตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 16 (พ.ศ. 1601 – 1700) อันเป็นยุค
สมัยที่มีการใช้อักษรที่นักโบราณคดีเรียกกันว่า “อักษรขอม” กันอย่าง
กว้างขวางในภูมิภาคนี้

คำว่า ระยอง ไม่มีคำอธิบายอยู่ในพจนานุกรม ไม่มีคำแปลอยู่
ในภาษาไทย สันนิษฐานว่าเป็นภาษาของชอง คือ คำว่า รាយ็อง ใน
ภาษาชองแปลว่า เขตแดน หมายถึง ดินแดนหรือเขตแดนที่พวกชอง
ตั้งรกรากอยู่ ต่อมาได้เพี้ยนมาเป็นระยอง ดังที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

นอกจากนั้นคำว่า รាយ็อง ในภาษาชองยังแปลว่าไม้ประดู่ หรือ
ต้นประดู่ เนื่องจากบริเวณที่ตั้งเมืองระยอง แต่เดิมเต็มไปด้วยต้นประดู่
มีวัดเก่าแก่คู่กับเมืองระยองมีชื่อว่า วัดป่าประดู่

การสร้างเมือง

จากสภาพแวดล้อมและหลักฐาน

ทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ทำให้เชื่อได้ว่าเมืองระยอง น่าจะตั้งขึ้นมาแล้วในพุทธศตวรรษที่ 16 อันเป็นสมัยที่ขอมกำลังเรืองอำนาจในดินแดนสุวรรณภูมิ ที่นักโบราณคดีเรียกว่า “สมัยลพบุรี” (พุทธศตวรรษที่ 16-19) ครั้งนั้นขอมมีเมืองนครธมเป็นราชธานี ได้แผ่อำนาจเข้ามาครอบครองถึงอาณาจักรทวารวดี ซึ่งเป็นดินแดนส่วนใหญ่ในภาคกลางของไทยในปัจจุบันแทนที่พวกมอญ โดยขอมได้ตั้งอุปราชเข้ามาปกครอง ดูแลดินแดนแถบนี้อยู่ที่เมืองลพบุรี

ส่วนดินแดนภาคอื่นๆ ได้แก่ ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยในปัจจุบัน ขอมได้เข้ามาปกครองโดยตรง เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอมได้สร้างเมืองนครพนมเป็นเมืองหน้าด่านแรก มีเมืองพิมายเป็นเมืองอุปราช ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ขอมได้สร้างเมืองจันทบูร (จันทบุรี) เป็นเมืองหน้าด่าน ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏโบราณสถานและโบราณวัตถุ ที่สร้างขึ้นในสมัยลพบุรีกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่บริเวณนี้กว่า 10 จังหวัด ในอาณาจักรไทยปัจจุบัน

เมืองระยองซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชิดมีเขตแดนติดต่อกับจันทบูร จึงเชื่อว่าระยองจะต้องเป็นเมืองหนึ่ง ซึ่งขอมได้สร้างขึ้นแต่ครั้งนั้น คูเมืองแนวคันดินที่น่าจะเป็นเชิงเทิน หรือกำแพงเมืองที่ปรากฏอยู่ ซากศิลาแลง ซากโบราณวัตถุที่เป็นหินสลักรูปต่าง ๆ ที่พบที่บ้านดอน อำเภอเมืองระยอง และที่บ้านคลองยายล้ำ ตำบลบ้านค่าย พอเป็นหลักฐานถึงความเป็นเมืองเก่าสมัยลพบุรีของเมืองระยอง

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏ ในรัชสมัย พระบรมไตรโลกนาถ ระบุเมืองระยองเป็นหัวเมืองชั้นตรี มีเจ้าเมือง ตำแหน่งออกพระราชภักดีสงคราม ส่วนการปรากฏชื่อเมืองระยองใน พงสาวดาร เริ่มในรัชสมัยสมเด็จพระมหาธรรม

การตั้งเมือง ที่ตั้งของเมืองระยองในปัจจุบัน อยู่ในเขตตำบล ท่าประคู้ อำเภอเมืองระยอง ส่วนเมืองเก่ามีหลักฐานร่องรอยอยู่สอง แห่ง คือ ในเขตตำบลบ้านเก่า อำเภอบ้านค่าย และบ้านในซึ่งติดต่อกับ บริเวณบ้านคอน ตำบลหนองบัว (ปัจจุบันเป็นตำบลเชิงเนิน) อำเภอ เมืองระยอง

ที่ตำบลบ้านเก่า อำเภอบ้านค่าย ซึ่งอยู่ห่างจากตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง ประมาณ 3 กิโลเมตร จะมีน้ำหนักรและเป็นที่ แพร่หลายมากกว่า

ชนพื้นเมือง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสจันทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2419 ทรงบรรยายสภาพของชองไว้ดังนี้ “มีคนชาติหนึ่ง เรียกว่า ชอง อยู่ในแถบป่าสีเข้้น เป็นกองส่วยเร็ว ส่วยกระวาน ขึ้นเมืองจันทบุรี กับไทยกับญวนบ้าง ไปเที่ยวเก็บตามเขาเลนินที่ต่อแดนป่าอื่นๆอีกก็มี คือ ป่าน้ำเขียว ป่าตะเคียนทอง และป่าไพรขาย”

กลุ่มชาติชองได้ชื่อว่า เป็นชนพื้นเมืองที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่บริเวณจันทบุรี ระยอง และตราดมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ นายแพทย์ แคน บิช บรัคเลย์ ได้เขียนเรื่องชองไว้ในหนังสืออักขรภิธานศัพท์ว่า “ชอง เป็นคนพวกหนึ่ง เป็นชาวคง

คล้ายข่า มีอยู่ที่เมืองจันทบุรี
นักมนุษยวิทยาจัดชาวชองอยู่
ในกลุ่มมอญ-เขมร ในปัจจุบัน
มีชาวชองอาศัยอยู่ในแถบ จังหวัด
จันทบุรี ระยอง ตราด และ

บางส่วนในดินแดนเขมร เช่น พระตะบอง โปลิโน เสาธง

หลักฐานที่ปรากฏว่าชาวซองเข้ามาอยู่ในเขตอำเภอแกลง พบได้ในนิราศเมืองแกลงของท่านสุนทรภู่ ซึ่งแต่งไว้เป็นนิราศเรื่องแรก เมื่อ พ.ศ. 2350 โดยความตอนหนึ่งกล่าวถึงชาวซองว่า

.....ครั้นแล้งลาฝ่าเท้าบิดุรงค์	ไปบ้านพลงค้อยดั่งริมฝั่งคลอง
ดูหนุ่มสาวชาวบ้านสำราญจิต	ไม่น่าคิดเข้าในกลอนอักษรสนองล้วน
วงศ์วานว่านเครือเป็นเชื้อของ	ไม่เหมือนน้องนิกน้าน้ำตากระเด็น

จากข้อความที่ปรากฏนี้ทำให้นักวิชาการหลายคนเชื่อว่า บิดาของท่านสุนทรภู่และเครือญาติอาจเป็นชาวซองด้วย เพราะอยู่บ้านพลงค้อย ปัจจุบันคือบ้านเนินขี้ อำเภอกาบัง จังหวัดระยอง ผู้เขียนได้สอบถามชาวบ้านซึ่งเป็นหญิงชราสุดของหมู่บ้านอายุเกือบ 100 ปี ทราบว่าลูกหลานชาวบ้านเนินขี้หลายคนมีเชื้อสายของจริงแต่เสียชีวิตไปหมดแล้วที่เหลืออยู่ก็กลายเป็นคนไทยมาแต่ยังพบได้ในรูปวัฒนธรรมความเป็นอยู่ การสร้างบ้านเรือน

ลักษณะรูปร่างของชาวซอง

ชาวซองจัดเป็นคนสันตัด สูงประมาณ 5 ฟุตครึ่ง ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ลักษณะ โครงกระดูกสันหลังจะยกสูง ไม่ดำราบอย่างคนไทย กล้ามเนื้อด้านหลังตั้งแต่สะปักถึงเอวจะมีกล้ามเนื้อนูนแผ่กว้างเต็มหลังร่องกระดูกหลังลึก ผิวค่อนข้างดำแต่ไม่ดำสนิทเหมือนชนเผ่านิกริโต ลักษณะเส้นผมหยิกขด คีรีระด้านบนตัดราบ รูปหน้าจะออกเหลี่ยม ปากค่อนข้างหนา ตาโต ลักษณะนิสัยโดยทั่วไปของชาวซองมีนิสัย ใจเย็น โอบอ้อมอารีต่อเพื่อนบ้าน มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ การพูดจริงทำจริง เป็นคุณสมบัติที่ชาวซองภูมิใจมาก เพราะเป็นลักษณะเด่นที่สุดชาวซองชอบช่วยเหลืองานชาวซองด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นงานอาชีพ หรืองานประเพณี พิธีกรรมต่างๆ หากเป็นชาวซองด้วยกันแล้ว ถึงจะไกลแค่ไหนบุกป่าฝ่าดงก็จะไป เพราะคำว่า“ซอง”

ชาวซองแปลว่า “พวกเรา” และคำว่าซองในพิธีกรรมแปลว่า “พวก” นอกจากนี้อาจแปลความหมายได้อีกว่า เดินงุ่มง่ามอย่างหมี เพราะเป็นลักษณะการเดินอย่างระมัดระวังภัย ระวังตัวอยู่ตลอดเวลา ลักษณะหนึ่งของชาวซอง คือ ไม่ไว้ใจคนแปลกหน้าจนกว่าจะแน่ใจจึงจะนับถือร่วมมือและให้ความจริงใจ

วิถีชีวิตของชาวซอง

เดิมชาวซองมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบคนป่า มีการทำนาปลูกข้าวเพื่อการดำรงชีวิต ส่วนอาชีพนั้นชาวซองจะตัดไม้ป่าหาของป่ามาขาย เช่น สุนัขไฟร หวาย ชัน น้ำมันยาง เขาสัตว์และหนังสัตว์ บางครั้งก็นำมาเป็นสินค้าแลกเปลี่ยนที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น เกลือ ยาสูบ หัวหอม หัวกระเทียม ค้าย ส่วนอาหารอื่นๆชาวซองหาได้เองจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่า ปลา ผลไม้ ผักนานาชนิด

ภาษาของ

ภาษาของของมีแต่ภาษาพูด แต่ไม่มีภาษาเขียน ชาวของจึงไม่ได้จดบันทึกประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชนเผ่าพันธุ์ของตนเองไว้ มีเพียงวิธีการบอกเล่าและการปฏิบัติที่สืบทอดกันมา

ภาษาของจัดอยู่ในกลุ่มตระกูลออสโตร - เอเชียติก ซึ่งมีภาษาขยุก ญู มอญ เขมรและละว้ารวมอยู่ด้วย ภาษาของมีเสียงสระทั้งหมด 46 เสียง ลักษณะที่ปรากฏในการออกเสียง คือ การเกิดเสียง ภาษาของของเป็นภาษาที่ไม่มีระดับเสียงอยู่กลางพยางค์

ภาษาของ ในปัจจุบันมีผู้ใช้อยู่เป็นจำนวนน้อย เนื่องจากติดต่อสื่อสารกับคนไทย จึงจำเป็นต้องพูดภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาของจึงกำลังสูญหายไปตามสภาพของสังคมปัจจุบัน

ภาษาของในภาษาไทย

ในจังหวัดระยองได้ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับภาษาของ ท่านแรกน่าจะเป็นท่านนพกาญจน์ สนั่นไหว ซึ่งผู้เขียนพบ ผลงานของท่านในหนังสือระยองสาร ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2508 จากการศึกษาของท่านพบว่า มีภาษาของเป็นจำนวนมากที่เป็นชื่อเรียกสถานที่อาทิ เช่น ระยอง แปลว่า เขตแดน เพ แปลว่า พญานาค นอกจากนั้นก็มีความแปลก, กะเมา, กระแสหลังจากนั้นก็มียุคกลุ่มผู้สนใจในเรื่องนี้อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งประกอบด้วย พระครูพิพัฒน์ ปริยัตยานุกูล , พระครูประภัทรวิริยคุณ และระวี ปัญญา ยิ่ง ท่านได้ศึกษาคำว่า “แกลง” ซึ่งแปลว่า “แหวน” และคำว่า “กระแส” ที่แปลว่า “ท่งนา”

การแต่งกาย

ชาวช่องแต่งกายเหมือนคนไทยในชนบท ผู้หญิงสูงอายุนิยมนุ่งผ้าถุงกระเบน ใส่เสื้อคอกระเช้า ผู้ชายสูงอายุจะนุ่งกางเกงจีนขายาว ใช้ผ้าขาวม้าคาดเอวหรือพาดบ่า ไม่นิยมใส่เสื้อ ถ้าชายหนุ่มมักจะนุ่งกางเกงขาก๊วยหรือกางเกงธรรมดาใส่เสื้อแขนยาว ในปัจจุบันชาวช่องจะแต่งกายตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

การพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของเมืองระยอง

การพัฒนา
จากตำบลบ้านเก่า
มาเป็นลำดับคือ

เมืองระยองเนืองนมขวตณ เทตณทวตชนตณ มจฺจนะเบน
หัวเมืองชั้นจัตวา เป็นหัวเมืองชั้นนอก ขึ้นสังกัดกับกรมท่าในครั้งนั้นมี
สามเมือง คือ เมืองระยอง เมืองจันทบุรี และเมืองตราด

ปี พ.ศ.2449 เมืองระยองขึ้นกับมณฑลจันทบุรี โดยมีเมือง
ตราด และเมืองประจันตคีรีเขต (เกาะกง) ขึ้นอยู่กับมณฑลจันทบุรีด้วย

ปี พ.ศ.2451 โอนอำเภอเมืองแกลงมาขึ้นกับเมืองระยอง
จากเดิมนั้นขึ้นอยู่กับเมืองจันทบุรี เมืองแกลงนี้เดิมเป็นเมืองจัตวาคู่กับ
เมืองขลุง เมืองแกลงถูกยุบเป็นอำเภอแกลงในปีเดียวกันนี้มีหลวงแกลง
แก้วกล้า (ศรี บุญศิริ) เป็นนายอำเภอคนแรก

ปี พ.ศ.2454 เมืองระยองได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น
สามอำเภอ คือ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง และอำเภอบ้านค่าย

ปี พ.ศ.2459 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เปลี่ยนชื่อเมืองระยองมาเป็นจังหวัดระยอง และยังขึ้นต่อมณฑลจันทบุรี

ปี พ.ศ.2474 ยุบมณฑลจันทบุรี จังหวัดระยองย้ายไปขึ้นกับมณฑลปราจีนบุรี

ปี พ.ศ.2476 ยกเลิกระบบเทศาภิบาล มณฑลต่าง ๆ ถูกยุบ และให้ถือจังหวัดเป็นเขตการปกครองใหญ่ในส่วนภูมิภาค จังหวัดระยองจึงขึ้นต่อกระทรวงมหาดไทย

ปี พ.ศ.2484 มีการจัดตั้งภาคขึ้นมาควบคุมดูแลตนเองเดียวกับมณฑล จังหวัดระยองขึ้นอยู่กับภาค 2 ในจำนวน 5 ภาค ที่ทำการภาคตั้งอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมาได้ย้ายมาอยู่กับภาค 1 เมื่อปี พ.ศ.2486 มีที่ทำการภาคอยู่ที่กรุงเทพฯ ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลภาคเรียกว่าข้าหลวงตรวจการภาค

พ.ศ.2495 กำหนดให้มี 9 ภาค มีผู้ว่าราชการภาค ปกครองบังคับบัญชา จังหวัดระยองขึ้นอยู่กับภาค 2 มีที่ทำการภาคอยู่ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ.2500 ยกเลิกการปกครองระบบแบ่งเขตการปกครองเป็นภาค คงให้จังหวัดเป็นหน่วยราชการส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุด

พ.ศ.2513 จังหวัดระยองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย และกิ่งอำเภอปลวกแดง (เป็นอำเภอปลวกแดงในปี พ.ศ.2522)

พ.ศ.2516 จังหวัดระยองมี 3 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ คือเพิ่ม
กิ่งอำเภอบ้านฉาง (เป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ.2528)

พ.ศ.2520 จังหวัดระยองมี 3 อำเภอ กับ 3 กิ่งอำเภอ คือเพิ่ม
กิ่งอำเภอวังจันทร์ (เป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ.2534)

พ.ศ.2522 จังหวัดระยองมี 4 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ โดย
กิ่งอำเภอปลวกแดงถูกยกฐานะเป็นอำเภอ

พ.ศ.2528 จังหวัดระยองมี 5 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ โดย
กิ่งอำเภอบ้านฉางถูกยกฐานะเป็นอำเภอ

พ.ศ.2534 จังหวัดระยองมี 6 อำเภอ โดยกิ่งอำเภอวังจันทร์
ถูกยกฐานะเป็นอำเภอ

พ.ศ.2536 จังหวัดระยองมี 6 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ
กิ่งอำเภอเขาชะเมา

พ.ศ.2539 จังหวัดระยองมี 6 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ คือ
เพิ่มกิ่งอำเภอนิคมน้ำ

พ.ศ.2541 จังหวัดระยองยังคงมีเขตการปกครองเป็น 6 อำเภอ
กับ 2 กิ่งอำเภอ แยกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล 54 ตำบล
เทศบาล 3 แห่ง สุขาภิบาล 13 แห่ง หมู่บ้าน 412 หมู่บ้าน

เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์

ประมวลได้ดังนี้

การกู้ชาติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในปลายสมัยอยุธยา เมื่อกรุงศรีอยุธยาใกล้จะเสียแก่พม่า พระยาวชิรปราการหรือพระยาตาก ได้ถูกเกณฑ์มารักษากรุง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2306 – 2310 เมื่อพิจารณาเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาคงจะต้องเสียแก่พม่า เนื่องจากความอ่อนแอของฝ่ายไทย จึงได้หาทางออกเมื่อประมาณเดือนยี่ พ.ศ.2309 โดยได้รวบรวมกำลังประมาณ 500 คน ออกไปตั้งหลัก ณ วัดพิชัยอยู่ทางด้านใต้ของสถานีรถไฟในปัจจุบัน แล้วยกกำลังมุ่งไปทางทิศตะวันออก ได้ปะทะกับพม่าแต่ตีฝ่าวงล้อมออกไปได้ จากนั้นก็มุ่งไปบ้านโพสามขาว (โพสาวหาร หรือโพสังหาร) และบ้านพรานนก ได้สู้รบกับพม่าไปตลอดทาง จากบ้านพรานนกไปบ้านคง หนองไม้ซุง ตามทางเมืองนครนายก ไปบ้านนาเร้ง ถึงเมืองปราจีนบุรีข้ามด่านกบและ บ้านหัวทองหลาง พานทอง บางปลาสร้อย ถึงบ้านนาเกลือออกไปพักยามาจอมเทียน ไก่เตี้ย สัตหีบ หินโค้ง แวะหยุดพักไพร่พลที่บ้านน้ำเก่า ปัจจุบันเข้าใจว่าเป็นบ้านเก่า ตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย

ขณะนั้นผู้รั้งเมืองระยองคือพระยาระยอง(บุญเมืองหรือบุญเรือน) ได้ทราบข่าวจึงพาคณะกรรมการเมืองออกไปเชิญให้พระยาตากพาไพร่พลเข้ามาพักในเมือง พร้อมทั้งมอบธัญญาหารให้เกวียนหนึ่ง ให้พระยาตากเข้าพักที่ทำประตูและพักแรมอยู่ที่วัดลุ่ม(วัดลุ่มมหาชัยชุมพล) สองคืน แล้วจึงได้ตั้งค่าย ขุดคู ปักขวกล้อมบริเวณที่พักไว้โดยมิได้ประมาท

ในระหว่างเวลานั้น กรุงศรีอยุธยายังไม่เสียแก่พม่า พวกกรมการเมืองคิดระแวงว่า พระยาตากหลบหนีการสู้รบมาจึงนำเรื่องเข้าปรึกษาหารือกับพระยาระยอง แต่พระยาระยองไม่เห็นด้วย ดังนั้นขุนรามหมื่นซ่ง นายทองอยู่นกเล็ก ขุนจำเมือง (ด้วง) หลวงแสน พลหาญ กรมการเมืองระยองได้นำกำลังประมาณ 1,500 คน ยกกำลังมาโจมตีพระยาตาก โดยเข้าโจมตีค่ายทางด้านเหนือ ด้านวัดเนิน (ปัจจุบันรวมกับวัดลุ่ม) มีขุนจำเมืองเป็นหัวหน้า แต่ถูกกำลังของพระยาตากต่อต้านถอยกลับไป กำลังของพวกกรมการเมืองที่เหลืออยู่ที่พากันล่าถอยไป พระยาตากจึงระดมกำลังเข้าตียึดเมืองระยองไว้ได้ในคืนวันนั้น บรรดาทหารได้เห็นความสามารถของพระยาตาก จึงพากันยกย่องเรียกว่า เจ้าตาก และโดยที่ชื่อเดิมของท่านชื่อว่า สิ้น จึงพากันเรียกว่า เจ้าตากสิน

เมื่อพระยาตากยึดเมืองระยองได้แล้ว ก็ให้พักไพร่พลอยู่ในเมืองประมาณ 7-8 วัน เพื่อบำรุงขวัญทหารและจัดการบ้านเมืองให้เรียบร้อย แล้วจึงนำกำลังเดินทางไปเมืองจันทบุรี เพื่อใช้เป็นที่ตั้งมั่นในการกอบกู้อิสรภาพจากพม่าต่อไป

การเสด็จประพาสเกาะเสม็ด ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ.2419 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเกาะเสม็ด ได้ทอดพระเนตรการทำเชื้อเคย (กะปิ) หลายแห่ง กะปิที่เกาะเสม็ดในครั้งนั้นราคาเพียงถึงละหนึ่งบาท ผลจากการเสด็จประพาสครั้งนี้ จังหวัดระยองได้ใช้ตราสัญลักษณ์ของจังหวัดเป็นรูปเกาะเสม็ดบนเกาะมีพลับพลา ซึ่งหมายถึงพลับพลาซึ่งเคยเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สร้างวัดในระยอง เมื่อปี พ.ศ.2427 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จชายฝั่งทะเลตะวันออกแหลมสนเมืองแกลง เสด็จมาใกล้เจดีย์สถานทรงมีพระราชดำริว่าที่ตำบลปากน้ำแหลมสนนี้สมควรเป็นที่สร้างพระอารามได้ จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้พระแกลงแก้วกล้า (มั่ง) ผู้ว่าราชการเมืองแกลง สร้างพระอารามขึ้นในบริเวณพระเจดีย์ซึ่งมีอยู่เดิมพระราชทานนามวัดว่าวัดสมมติเทพฐาปนาราม พร้อมกับพระราชทานที่ดินสร้างวัด จำนวน 10 ไร่ 2 งาน

ลองคิด ขวันท้า

คำชี้แจง หลังจากนักเรียนอ่านเรื่อง “ระยองในอดีต” แล้วให้นักเรียน X คำตอบที่ถูกต้อง

1. จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบในบริเวณที่เป็นที่ตั้งของ จังหวัดระยองในปัจจุบัน หลักฐานที่พบนั้นแสดงว่าระยองน่าจะอยู่ใน ยุคใด

ก. ยุคหินเก่า	ข. ยุคหินกลาง
ค. ยุคหินใหม่	ง. ยุคก่อนประวัติศาสตร์

2. เมืองระยอง เกิดขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษใด

ก. พุทธศตวรรษที่ 16	ข. พุทธศตวรรษที่ 17
ค. พุทธศตวรรษที่ 18	ง. พุทธศตวรรษที่ 19

3. บ้านค่าย, บ้านคอน เป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุในสมัยใด

ก. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
ข. สมเด็จพระเจ้ามหาจักรพรรดิ
ค. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4. ซากศิลาแลง และซากสักรูปต่างๆ ถูกค้นพบที่บริเวณใด

ก. ทวาราวดี	ข. อูฐยา
ค. ลพบุรี	ง. ศรีวิชัย

5. เมืองระยองเริ่มปรากฏหลักฐานในสมัยใด

ก. สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
ข. สมัยธนบุรี
ค. สมัยก่อนประวัติศาสตร์

เฉลย ลองคิด ขวนทำ “ระยองในอดีต”

1. ก.

2. ก.

3. ก.

4. ค.

5. ข.

6. ง.

7. ก.

8. ค.

9. ข.

10. ค.

บรรณานุกรม

นายรอบรู้ นักเดินทาง (นามแฝง). ระยอง. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์สารคดี, 2542.

ภูงศ์ ภูแสง. ในระยอง วารสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและ

ประชาสัมพันธ์ธุรกิจ ฉบับพิเศษ :ไทยสมุทรคดี, 2543.

นัทกาญจน์ อาจิณาจารย์. หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาท้องถิ่นของเรา

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. จังหวัดระยอง,

2544.

เฉลียว ราชบุรี. ประวัติศาสตร์เมืองระยอง. โรงพิมพ์บริษัทระยอง

กันเอง จำกัด, 2549.

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. แม่น้ำคลองใหญ่ที่ไหลผ่านจังหวัดระยองมีต้นน้ำมาจากที่ใด
 - ก. ทิศเหนือของจังหวัด
 - ข. ทิศตะวันออกของจังหวัด
 - ค. ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด
 - ง. ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด
2. จังหวัดระยองเริ่มมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในปี พ.ศ. ใด

ก. พ.ศ. 2520	ข. พ.ศ. 2522
ค. พ.ศ. 2524	ง. พ.ศ. 2530
3. ผลไม้ที่มีชื่อและส่งออกเป็นอันดับแรกของจังหวัดระยอง คือ

ก. สับปะรด	ข. มังคุด
ค. เงาะ	ง.ทุเรียน
4. ต้นไม้ประจำจังหวัดระยอง คือ

ก. ต้นสน	ข. ต้นสารภีทะเล
ค. ต้นประดู่	ง. อ่าวทับทิมต้นตาล
5. อ่าวพุทธรามีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอย่างไร

ก. อ่าวไผ่	ข. อ่าวนวล
ค. อ่าวทับทิม	ง. อ่าวทานตะวัน
6. พรรณไม้ที่สำคัญในบริเวณสวนรุกขชาติเพ คือไม้ใด

ก. ยางพารา	ข. ต้นชะมวง
ค. ต้นกฐินณรงค์	ง. ต้นสน

7. จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบในบริเวณที่เป็นที่ตั้งของจังหวัดระยองในปัจจุบัน หลักฐานที่พบนั้นแสดงว่าระยองน่าจะอยู่ในยุคใด

ก. ยุคหินเก่า	ข. ยุคหินกลาง
ค. ยุคหินใหม่	ง. ยุคก่อนประวัติศาสตร์

8. เมืองระยอง เกิดขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษใด

ก. พุทธศตวรรษที่ 16	ข. พุทธศตวรรษที่ 17
ค. พุทธศตวรรษที่ 18	ง. พุทธศตวรรษที่ 19

9. จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ระบุว่าเมืองระยองเป็นหัวเมืองชั้นตรีในสมัยใด

ก. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
ข. สมเด็จพระเจ้ามหาจักรพรรดิ
ค. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

10. ชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองระยอง คือ

ก. ขอม	ข. มอญ
ค. ญวน	ง. ชอง

11. นักมนุษยวิทยาได้จัดชาวชองอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ใด

ก. กลุ่มนิกริโต	ข. กลุ่มนิกรอย
ค. กลุ่มมอญ - เขมร	ง. กลุ่มเขมร - ญวน

12. การใช้ตราสัญลักษณ์รูปปลั๊กพลาบนเกาะเสม็ด เริ่มใช้ในสมัยรัชกาลใด

ก. รัชกาลที่ 1	ข. รัชกาลที่ 3
ค. รัชกาลที่ 5	ง. รัชกาลที่ 7

13. จังหวัดระยองอยู่ติดต่อกับชายฝั่งอ่าวไทยในทางทิศใด

ก. ทิศเหนือ	ข. ทิศใต้
ค. ทิศตะวันออก	ง. ทิศตะวันตก

14.ระยะที่จะมีกระแสลมร้อนจากทะเลจีนใต้พัดเข้ามาจะส่งผลให้มีสภาพอากาศเป็นอย่างไร

ก. มีอากาศเย็นสบาย	ข. อากาศเย็นลง
ค. มีฝนตก	ง. มีอุณหภูมิร้อนมาก

15. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างโน ในครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดกี่จังหวัด

ก. 4 จังหวัด	ข. 5 จังหวัด
ค. 6 จังหวัด	ง. 7 จังหวัด

16. แร่ธาตุที่พบว่ามีปริมาณมากที่สุดในจังหวัดระยอง คือ

ก. แร่พลวง	ข. หินปูน
ค. ทราบแล้ว	ง. ลิกไนท์

17. ผู้ก่อตั้งเจดีย์วัดเก๋งคือใคร

ก. พระยาศรีสมุทรโภคชัยจิตสงคราม
ข. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลระยอง
ค. กรมศิลปากร
ง. รัชกาลที่ 5

18. เจดีย์กลางน้ำใช้ประกอบพิธีใดเป็นส่วนใหญ่

ก. ห่มผ้าแดง
ข. ปิดทองสงฆ์ในวันสงกรานต์
ค. งานสมโภชช่วงตรุษจีน
ง. ประดับช่อฟ้า

19. พระพุทธรูปประจำจังหวัดระยองคือข้อใด

ก. พระพุทธลีลึงค์	ข. พระพุทธโสธร
ค. พระแก้วมรกต	ง. พระพุทธอังคีรส

20. เจดีย์กลางน้ำเป็นโบราณสถานรูปทรงใด

ก. ทรงระฆังคว่ำ	ข. ทรงระฆังหงาย
ค. ทรงระฆังฐานกลม	ง. ทรงระฆังแบบลังกา

21. พระพุทธรูปไสยาสน์ที่วัดป่าประดู่มีความแตกต่างจากวัดอื่นอย่างไร

- ก. หันพระเศียรไปทางทิศบูรพา
 ข. สร้างด้วยอิฐลงรักปิดทอง
 ค. นอนตะแคงซ้าย
 ง. นอนตะแคงขวา

22. สุนทรภู่แต่งนิราศเรื่องใดเป็นเรื่องแรก

ก. นิราศสุนทรภู่	ข. นิราศภูเขาทอง
ค. นิราศเมืองแกลง	ง. นิราศพระบาท

23. ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำมีขึ้นในวันใด

ก. วันเพ็ญเดือน 12	ข. 15 ค่ำ เดือน 11
ค. เดือน 4	ง. เดือน 6

24. ประเพณีการทำบุญกลางทุ่ง จัดทำขึ้นเพื่ออะไร

ก. เพื่อความอุดมสมบูรณ์	ข. เพื่อสรรเสริญเทวดา
ค. เพื่อขอฝน	ง. เพื่อให้พืชผักได้ผลงอกงาม

25. ชาวบ้านเรียกศาลาขอฝนว่าอย่างไร

ก. ศาลา ขดสัพพี	ข. ศาลา ปลาช่อน
ค. ธรรมศาลานิมนต์	ง. ศาลา หุ่นเจริญพร

26. วัดบ้านคอนมีชื่อเสียงในเรื่องใด

ก. หนังใหญ่	ข. หนังตะลุง
ค. เพลงน้อย	ง. หนังสด

27. ผลผลิตจากท้องทะเลเมืองระยองที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักคืออะไร

ก. ปลาเค็ม	ข. ปลาแห้ง
ค. กะปิ	ง. ปลาหมึก

28. อำเภอเกล่งเป็นแหล่งผลิตยางพาราที่สำคัญของจังหวัดระยอง มีพื้นที่ปลูกยางคิดเป็นร้อยละเท่าไร

ก. ร้อยละ 28	ข. ร้อยละ 30
ค. ร้อยละ 29	ง. ร้อยละ 31

29. เศรษฐกิจของจังหวัดระยองติดอันดับ 5 ดาว ในปีพ.ศ.ใด

ก. พ.ศ. 2538	ข. พ.ศ. 2540
ค. พ.ศ. 2539	ง. พ.ศ. 2541

30. สินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุดของจังหวัดระยองคือ

ก. อ้อย - มันสำปะหลัง	ข. ทุเรียน - เงาะ
ค. ชา - กาแฟ	ง. มันสำปะหลัง - พริกไทย

เฉลย
แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ข้อ	ข้อที่
ก	1,7,8,9,11,,15,17,18,23,25,29
ข	6,30
ค	2,4,5,12,13,16,20,24,27
ง	3,10,14,19,21,22,28